

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут Економіки та менеджменту
Кафедра економіки

ЗВЕРНУЮ
прохання з навчальної
та виховної роботи

2017р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Управління потенціалом підприємства»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Спеціалізація: «Економіка підприємства»

Курс – 1 Семестр – 1

Лекції - 17 Диференційований залік – 1 семестр
Практичні заняття - 17
Самостійна робота - 71
Усього (годин/кредитів ECTS) - 105/3,5

Домашнє завдання (1) – 1 семестр

Індекс: РМ-6-051/17-3.1.4

СМЯ НАУ РП 11.01.01-2017

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану № РМ-6-051/17 підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Економіка підприємства» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри економіки Зубенко /Побережна З.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка», (спеціалізації «Економіка підприємства» - кафедри економіки, протокол № 28 від «17» 11 2017р.

Завідувач кафедри Сунцова /Сунцова О.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради навчально-наукового інституту Економіки та менеджменту, протокол № 11 від «20» 11 2017 р.

Голова НМРР Тофанчук /Тофанчук А.Т.

УЗГОДЖЕНО
Директор НУАУМ.
Петровська С.
« » 2017 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	7
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	7
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	8
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	8
2.5. Домашнє завдання	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання.....	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.	
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням № _____, від «___» _____ 2017р. та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Навчальна дисципліна «Управління потенціалом підприємства» полягає у формуванні знань з питань управління формуванням, функціонуванням та розвитком потенціалу підприємства як збалансованої економічної системи.

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства» у контексті спеціальності з урахуванням вимог стандарту вищої освіти (освітньої програми) є розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів та прийомів потенціалу підприємства, метою якого є фундаментальне переосмислення та радикальне збалансування потенціалу підприємства для досягнення корінних позитивних змін в основних показниках діяльності підприємства. Вивчення курсу сприятиме формуванню у студентів знань із питань теорії та практики організаційного управління підприємством, розвитком потенціалу підприємства та технологій його розвитку.

Завданнями викладання навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства» є:

- оволодіння новітніми підходами до управління формуванням та розвитком потенціалу підприємства;
- вивчення механізму формування можливостей успішного довгострокового функціонування підприємств;
- здобуття практичних навичок оцінки потенційних можливостей підприємств.
- визначення резервів розвитку підприємства та розробка заходів щодо підвищення рівня його потенціалу.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

Знати:

- закономірності, принципи та особливості формування, розвитку та оцінки потенціалу підприємств;
- механізми реалізації потенціалу підприємств;
- методичні основи управління потенціалом на основі критеріїв вартості та ефективності потенціалу підприємства;
- методичні підходи до визначення резервів розвитку різних видів потенціалу підприємства.

Вміти:

- використовувати методичний інструментарій оцінки окремих складових потенціалу підприємства;
- виявляти позитивні і негативні фактори формування та розвитку елементів потенціалу у конкурентному середовищі;
- розробляти заходи щодо розвитку потенціалу підприємства;
- обґрунтовувати рішення щодо максимізації вартості підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Управління потенціалом підприємства» базується на знаннях таких дисциплін, як «Стратегія підприємства», «Потенціал і розвиток підприємства» та є базою для вивчення таких дисциплін як: «Економічна оцінка бізнес-процесів», «Інноваційний розвиток підприємства» тощо.

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модулю, а саме:

Модуль 1. «Основи управління потенціалом підприємства»

Тема 2.1.1. Управління формуванням та нарощуванням потенціалу підприємства.

Потенціал підприємства як економічна категорія. Визначення концепції удосконалення управління потенціалом підприємства. Різновиди методів управління потенціалом підприємства. Стратегічне та оперативне управління потенціалом виробничо-економічних систем. Основні фактори та передумови формування та розвитку потенціалу підприємства. Моделі формування потенціалу підприємства.

Тема 2.1.2. Ефективність використання та реалізації потенціалу підприємства.

Напрями використання потенціалу в операційній, фінансовій, інвестиційній сферах діяльності підприємства. Інтенсивні та екстенсивні шляхи реалізації потенціалу. Механізми використання та реалізації потенціалу підприємства: організаційні, економічні. Системи забезпечення ефективності управління реалізацією потенціалу. Показники ефективності реалізації потенціалу підприємства.

Тема 2.1.3. Управління потенціалом підприємства за критеріями вартості

Взаємозв'язок та переваги управління потенціалом за критеріями вартості у порівнянні з іншими концепціями менеджменту. Види вартості підприємства як складних економічних систем. Оцінка вартості за методом чистої вартості активів. Ліквідаційна вартість підприємства. Оцінка вартості на основі доходу (прибутку). Обґрунтування значення ставки капіталізації. Методи ринкового порівняння. Ринкові мультиплікатори.

Тема 2.1.4. Управління фінансовим потенціалом підприємства.

Еволюція та визначення терміну «фінансовий потенціал». Формування фінансового потенціалу. Ресурсні елементи фінансового потенціалу. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства. Теорія управління фінансовим капіталом підприємства. Дослідження фінансових можливостей та шляхів їх нарощування та реалізації. Оцінка рівня фінансового потенціалу. Оцінка фінансового потенціалу підприємства за допомогою фінансових показників.

Тема 2.1.5. Розвиток організаційного потенціалу підприємства.

Механізми функціонування організаційного потенціалу підприємства та їх основні елементи. Роль методів, підходів та функцій управління в процесах формування та реалізації організаційного потенціалу.

Організаційний план удосконалення управління потенціалом.

Тема 2.1.6. Управління трудовим та кадровим потенціалом підприємства

Сутність та еволюція поняття «трудоий потенціал». Взаємозв'язок та відмінності між трудовим та кадровим потенціалом. Напрямки управління кадровим потенціалом підприємства. Оцінювання кадрового потенціалу підприємства. Метод ассесмент-центру. Порівняльний підхід до оцінки трудового та кадрового потенціалу. Модель оцінки трудового потенціалу за сегментними групами працівників підприємства. Нарощування трудового потенціалу.

Тема 2.1.7. Формування та реалізація інвестиційного та інноваційного потенціалу підприємства.

Поняття інвестиційного та інноваційного потенціалу, інноваційно-інвестиційних стратегій підприємства. Інструментарій інвестиційної підтримки інноваційної діяльності підприємства. Класифікація і структура інвестиційного потенціалу. Оцінювання ефективності інвестиційного потенціалу: ресурсний, функціональний та цільовий підходи. Механізми управління інноваційним потенціалом підприємства.

Тема 2.1.8. Потенціал розвитку підприємства.

Економічна сутність розвитку потенціалу підприємства. Класифікація видових проявів розвитку на рівні підприємства. Передумови розвитку підприємства. Методика визначення резервів розвитку підприємства. Методичні підходи до визначення впливу використання наявних резервів на підвищення потенціалу підприємства.

Управління стратегічним розвитком підприємства. Основні елементи управління стратегічним потенціалом. Ефективність реалізації стратегічного потенціалу.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план).

В розділі подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану.

Таблиця 2.1

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1 семестр					
Модуль №1 « Основи управління потенціалом підприємства »					
1.1	Управління формуванням та нарощуванням потенціалу підприємства.	12	2	2	9
1.2.	Ефективність використання та реалізації потенціалу підприємства.	12	2	2	8
1.3	Управління потенціалом підприємства за критеріями вартості	12	2	2	8
1.4	Управління фінансовим потенціалом підприємства.	12	2	2	8
1.5	Розвиток організаційного потенціалу підприємства.	10	2	2	6
1.6	Управління трудовим та кадровим потенціалом підприємства	10	2	2	6
1.7	Формування та реалізація інвестиційного та інноваційного потенціалу підприємства.	12	2	2	8
1.8	Потенціал розвитку підприємства.	13	2 1	2	8
1.9.	Домашнє завдання	8	-	-	8
1.10	Модульна контрольна робота №1	4	-	1	2
Усього за модулем №1		105	17	17	71
Усього за 1 семестр		105	17	17	71
Усього за навчальною дисципліною		105	17	17	71

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Лекції	СРС
1 семестр			
Модуль №1 «Основи управління потенціалом підприємства»			
1.1	Управління формуванням та нарощуванням потенціалу підприємства.	2	2
1.2.	Ефективність використання та реалізації потенціалу підприємства.	2	2

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2017
		стор. 8 з 13	

1.3	Управління потенціалом підприємства за критеріями вартості	2	2
1.4	Управління фінансовим потенціалом підприємства.	2	2
1.5	Розвиток організаційного потенціалу підприємства.	2	2
1.6	Управління трудовим та кадровим потенціалом підприємства	2	2
1.7	Формування та реалізація інвестиційного та інноваційного потенціалу підприємства.	2	2
1.8	Потенціал розвитку підприємства.	2 1	2 1
Усього за модулем №1		17	17
Усього за навчальною дисципліною		17	17

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)	
		Практич. заняття	СРС
1 семестр			
Модуль №1 «Основи управління потенціалом підприємства»			
1.1	Різновиди методів управління потенціалом підприємства.	2	7
1.2	Показники ефективності реалізації потенціалу підприємства	2	6
1.3	Види вартості підприємства як складних економічних систем.	2	6
1.4	Оцінка рівня фінансового потенціалу.	2	6
1.5	Механізми функціонування організаційного потенціалу підприємства та їх основні елементи.	2	4
1.6	Оцінювання кадрового потенціалу підприємства	2	4
1.7	Класифікація і структура інвестиційного потенціалу. Механізми управління інноваційним потенціалом підприємства.	2	6
1.8	Економічна сутність розвитку потенціалу підприємства.	2	5
1.9	Модульна контрольна робота №1	1	2
Усього за модулем №1		17	46
Усього за навчальною дисципліною		17	46

2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

№ п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
1 семестр		
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	17
2.	Підготовка до практичних занять	44

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2017
		стор. 9 з 13	

3.	Підготовка до модульної контрольної роботи	2
4.	Підготовка домашнього завдання	8
Усього за навчальною дисципліною		71

2.5. Домашнє завдання

У першому семестрі студенти виконують домашнє завдання (ДЗ), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в різних галузях, які використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця повною вищою освітою.

Виконання ДЗ є важливим етапом у підготовці до участі в студентських конференціях, виконання дипломної роботи майбутнього фахівця.

Конкретна мета ДЗ полягає у створенні закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів, використання різноманітного методологічного апарату та інструментарію для визначення стану підприємства в ринковому середовищі та опрацювання комплексу заходів, спрямованих на поліпшення цього стану. При цьому завдання різняться між собою варіантами. Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання ДЗ – до 30 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються навчальні технології: робота в малих групах, семінар-дискусія, мозкова атака, презентація, тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Должанський І.З., Загорна Т.О. Управління потенціалом підприємства [Текст]: навч. посіб. / за заг. ред. І.З. Должанського. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 362 с.

3.2.2. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст]: навч. посіб. / Н.С. Краснокутської. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.

3.2.3. Хомяков В.І., Бакум І.В. Управління потенціалом підприємства [Текст]: навч. посіб. / за ред. В.І. Хомякова. - К.: Кондор, 2007. – 400 с.

Допоміжна література

3.2.4. Добикіна О.К., Рижиков В.С. Потенціал підприємства: формування та оцінювання [Текст]: підручник / За ред. О.К. Дибикіної. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 208 с.

3.2.5. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : [Текст]: навч. посіб. / О.С. Федонін – К.: КНЕУ, 2003. – 316 с.

3.2.6. Кулаев Ю.Ф. Экономика гражданской авиации Украины [Текст]: монография./ Ю.Ф. Кулаев. – К.: Феникс, 2004. – 667 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

3.2.7. Касьянова Н.В., Солоха Д.В., Морєва В.В. Потенціал підприємства: формування та використання. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://culonline.com.ua/Books/potenz_pidpr_Soloha.pdf

3.2.8. Краснокутська Н.С. Управління потенціалом торговельного підприємства.: монографія. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://web.kpi.kharkov.ua/mto/wp-content/uploads/sites/147/2015/10/Krasnokutska-N.S.-Upravlinnya-potentsialom-torgovelnogo-pidpriyemstva.pdf>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕН-ТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

1 семестр		
Модуль №1		Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Відповідь на практичних заняттях (7 б. × 3 зан.)	21 (сумарна)	
Виконання тестових завдань (10 б. × 3 зан.)	30 (сумарна)	
Виконання домашнього завдання	7	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 35 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	
Усього за модулем №1	88	
Семестровий диференційований залік		12
Усього за 1 семестр		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2017
		стор. 11 з 13	

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Відповідь на практичних заняттях	Виконання тестового завдання	Виконання модульної контрольної роботи	Виконання домашнього завдання	
7	9-10	27-30	7	Відмінно
6	8	23-26	6	Добре
5	6-7	18-22	4-5	Задовільно
менше 5	менше 6	менше 18	менше 4	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Оцінка за національною шкалою
79 - 88	Відмінно
66 - 78	Добре
53 - 65	Задовільно
Менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної
рейтингової оцінки в балах оцінкам за
національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79 - 88	Відмінно
66 - 78	Добре
53 - 65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність залікової рейтингової
оцінки в балах оцінці
за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
12	Відмінно
10	Добре
8	Задовільно
-	-

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління потенціалом підприємства»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01 – 01-2017
		стор. 12 з 13	

перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кільк-тю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				